

Sexuální chování komerčních sexuálních pracovníc v soukromém životě

(Jak souloží prostitutky z lásky)

Martina Zikmundová

Cíle výzkumu

Cílem výzkumu bylo získat informace o sexuálním chování komerčních sexuálních pracovníc s důrazem na jejich psychosexuální vývoj a rizika spojená s provozováním placeného sexu, dále o některých jejich postojích a názorech, o informovanosti v oblasti problematiky HIV/AIDS. V tomto textu uvádíme pouze část výzkumu věnovanou soukromému sexuálnímu životu prostitutek.

Charakteristika souboru

Dotazováno bylo 119 komerčních sexuálních pracovníc.

Celkem bylo osloveno 130 žen, 11 z nich se výzkumu odmítlo zúčastnit. Jako důvod většinou uvedly časovou náročnost dotazníku, dvakrát také přílišnou intimitu otázek. Věkové rozmezí respondentek bylo 18 až 53 let. Průměrná délka práce v sexbyznysu 3,5 roku.

Respondentky pracovaly na různých místech – na ulicích, v tzv. sex klubech, escort servisech – dojížděly za zákazníkem do jeho bytu nebo hotelu, v tzv. privátech (vlastních nebo pronajatých bytech). Některé ženy uvedly více odpovědí – pracují zároveň v několika typech služeb. Ostatní charakteristiky jsou uvedeny v následujících tabulkách.

Věk respondentek

počet	minimum	maximum	průměr	sm.odch.
119	18,00	53,00	26,40	6,72

Další zaměstnání (studium) mimo práce v sexbyznysu

ne	ano
84	35
70,6%	29,4%

Zaměstnání: 6x studentka, 5x barmanka, 3x soukromá podnikatelka, 3x nezaměstnaná, 2x učitelka, 2x dělnice

Rodinný stav

svobodná	vdaná	rozvedená	vdova
85	14	19	1
71,4%	11,8%	16,0%	0,8%

Nejvyšší dokončené vzdělání

základní	vyučena	střední bez maturity	učební obor s maturitou	střední s maturitou	vyšší odborné	vysoká škola
23	34	10	8	37	3	4
19,3%	28,6%	8,4%	6,7%	31,1%	2,5%	3,4%

Národnost

česká	slovenská	ukrajinská	maďarská	bulharská	jiná
77	19	14	3	4	2
64,7%	16,0%	11,8%	2,5%	3,4%	1,6%

Jiná: 1x ruská, 1x litevská

Délka práce v sexbyznysu (let)

počet	minimum	maximum	průměr	sm.odch.
118	0,10	27,00	3,43	3,82

Věk vstupu do prostituce

počet	minimum	maximum	průměr	sm.odch.
118	13,00	45,00	22,35	5,56

Místo provozování sexu za peníze (umělá proměnná)

ulice	indoor služby	obojí
16	87	16
13,5%	73,1%	13,5%

Metodika výzkumu

K výzkumu byl použit zvláště za tímto účelem vytvořený dotazník, který vychází z původního dotazníku Weisse a Zvěřiny (1), zjišťujícího sexuální chování v České republice. Upravený dotazník obsahuje tyto okruhy: koitální debut, masturbační aktivita, partnerské sexuální aktivity, počty sexuálních partnerů, antikoncepční chování, homosexuální zkušenosti, pohlavní zneužití do 15 let věku, zkušenosti se sexuálně agresivním chováním, zdroje informací o bezpečnějších formách sexu, některé postoje a znalosti, užívání drog, na chování sexuálních pracovníků v jejich zaměstnání i na jejich soukromý sexuální život.

Zpracování výsledků: Z původního souboru 119 respondentek bylo vybráno 88 žen ve věku 18 až 29let. Získané výsledky byly statisticky srovnány s výsledkem výzkumu Weisse a Zvěřiny (1) týkajícího se uvedených sexuologických charakteristik v obecné populaci českých žen v odpovídající věkové skupině (N=173), tedy souboru reprezentativního pro českou populaci žen tohoto věku podle posledního sčítání lidu.

Způsob vyšetřování a získávání dat

Všech 119 respondentek bylo vyšetřeno v době od září 2002 do ledna 2003, všechny respondenty byly klientkami občanského sdružení Rozkoš bez Rizika.

Vyšetřování probíhalo anonymně, na několika místech České republiky: nejvíce respondentek bylo vyšetřeno v poradenském středisku občanského sdružení Rozkoš bez Rizika v Praze, dále v ulicích Prahy (Perlová, Na Perštýně, Uhelny trh) – zde se vyšetřování uskutečnilo v barech a restauracích, kam se respondentka s vyšetřující osobou z chodníku přesunuly. Dále ve třech night klubech v jižních Čechách a jednom night klubu v Praze. Čtyři respondentky pracující na ulici si přály, aby vyšetřování bylo realizováno z důvodu pohodlí a klidu na ubytovně, kde bydlí. Jejich přání bylo vyhověno.

Asi polovina respondentek vyplnila dotazník sama, ostatní žádaly pomoc vyšetřující osoby.

Výsledky

Porovnání vzorku žen běžné české populace a vzorku komerčních sexuálních pracovníků (věk 18-29 let)

Počátek pohlavního života

Věk prvního pohlavního styku u prostitutek byl v průměru 15,66, zatímco u běžné populace 17,14. Rozdíl byl shledán vysoce významným, hodnota t-testu je 6,695, hladina významnosti 0,001. Nelišil se „typ partnera“ pro první pohlavní styk (náhodný nebo stálý partner), ani délka vztahu do uskutečnění prvního pohlavního styku. V populaci to bylo v průměru 6,12, u sexuálních pracovníků 6,09 měsíců.

Současný sexuální život v soukromí

Stálého mužského partnera v současné době mělo 77% žen z populace a 53,4% prostitutek. Rozdíl byl potvrzen hodnotou chí-kvadrát testu 4,87 na hladině významnosti 0,05. Výrazný rozdíl mezi populací a prostitutkami byl shledán v počtu sexuálních partnerů celoživotně (u prostitutek mimo práci). Ženy z obecné populace uvedly v průměru 5,45 a ženy ze sexbyznysu 16,32 sexuálních partnerů (t-test 5,77, $p=0,001$). Další výrazný rozdíl byl zjištěn v otázce pohlavních styků s náhodnými partnery (celoživotně). 71,6% respondentek tuto zkušenost má, zatímco z běžné populace je to pouze 42,8% žen (chí-kvadrát test 17,25, $p=0,001$).

Homosexuální zkušenosti

Zcela největší rozdíl byl zaznamenán u této otázky. Homosexuální zkušenost uvedlo 7,4% žen z běžné populace a 50% sexuálních pracovníků (chí-kvadrát 54,98, $p=0,001$). Prostitutky s homosexuálními styky uvedly, že ve 25,2% případů měly tuto zkušenost v soukromém životě, v 12,6% pouze v práci a v 10,9% v obou případech. Některé ženy uvedly, že sexuální hrátky s kolegyní pouze předstírají – jako divadlo pro zákazníka. Za lesbičku se považovaly pouze 4 ženy, oběma pohlavími j přitahováno 12,6% všech respondentek. Trvalý vztah se ženou mělo 6,7% respondentek. První sexuální kontakt se ženou dotazované prostitutky uskutečnily průměrně ve věku 21,3 let (SD=6,13).

Sexuální praktiky s mužským sexuálním partnerem v soukromém životě (viz tabulky)

Významně častěji uváděly sexuální pracovníce penis do úst jako praktiku při všech sexuálních stycích, zatímco v populaci byla tato praktika používána v menšině případů (chí-kvadrát test 37,48, hladina významnosti 0,001). Stejný rozdíl v odpovědích byl zaznamenán u praktiky „penis do ruky“ (chí-kvadrát test 10,96, hladina významnosti 0,05) Menší rozdíl byl zaznamenán u cunnilingu (ústa na pochvu), kde ženy běžné populace uváděly častěji provozování této praktiky v menšině případů ($p=0,01$). Znaménkové schéma ukazuje na menší rozdíl v proměnné ejakulace do úst. Odpověď „nikdy“ uváděly spíše ženy z běžné populace než sexuální pracovníce ($p=0,05$). V sexuální praktice „anální styk“ nebyl zjištěn rozdíl mezi populací a sexuálními pracovníci.

Sexuální praktiky - penis do pochvy					
chí-kv.test 1,97					
		vždy	většinou	méně často	celkem
Populace	abs.	124...	28...	3...	155
	%	80,0	18,1	1,9	100
Sexworkers	abs.	74...	14...	0...	88
	%	84,1	15,9	0,0	100

Sexuální praktiky - penis do úst						
chí-kv.test 37,48 ***						
		vždy	většinou	méně často	nikdy	celkem
Populace	abs.	14	37	69+++	20	140
	%	10,0	26,4	49,3	14,3	100
Sexworkers	abs.	37+++	24	19	7	87
	%	42,5	27,6	21,8	8,0	100

Sexuální praktiky - penis do konečníku						
chí-kv.test 4,66						
		vždy	většinou	méně často	nikdy	celkem
Populace	abs.	3	2	26	98	129
	%	2,3	1,6	20,2	76,0	100
Sexworkers	abs.	1	5	11	58	75
	%	1,3	6,7	14,7	77,3	100

Sexuální praktiky - penis do ruky						
chí-kv.test 10,96*						
		vždy	většinou	méně často	nikdy	celkem
Populace	abs.	66--.	37...	32++.	7...	142
	%	46,5	26,1	22,5	4,9	100
Sexworkers	abs.	56++	17...	7--.	5...	85
	%	65,9	20,0	8,2	5,9	100

Sexuální praktiky - ústa na pochvu						
chí-kv.test 8,99 ...						
		vždy	většinou	méně často	nikdy	celkem
Populace	abs.	27...	33 ...	44 ++	28 ...	132
	%	25,5	25,0	33,3	21,2	100
Sexworkers	abs.	22 ...	30 ...	13 --.	18 ...	83
	%	26,5	36,1	15,7	21,7	100

Sexuální poruchy, sexuálně přenosné choroby

Veliký rozdíl mezi českou populací a sexuálními pracovníci byl zaznamenán právě v těchto dvou otázkách. Více sexuálních poruch u vzorku sexuálních pracovníků (50,6% oproti 18,8% z populace) bylo potvrzeno chí-kvadrát testem s výsledkem 27,86, hladina významnosti 0,001). Více pohlavně přenosných chorob (26,9% sexuálních pracovníků oproti 4,7% populace) pak chí-kvadrát testem s výsledkem 21,15, hladina významnosti 0,001).

Spokojenost se sexuálním životem

Nebyl zjištěn statisticky významný rozdíl mezi skupinou sexuálních pracovníků a běžnou populací. Spokojenost v této oblasti vyjádřilo 81,1% obecné populace a 72,4% prostitutek. Důvodem nespokojenosti s vlastním sexuálním životem přitom byly především obtíže partnera (je nemocen, nepřítomen, nebo respondentu neuspokojuje). Jednou se objevil důvod „beru drogy“ a pouze jednou „práce, kterou dělám“.

Sexuální zneužití do 15 let

Opakovanou zkušenost s tímto jevem mělo více sexuálních pracovníků (8% sexworkers a 1,8% populace), jednu zkušenost se zneužitím má 15,9% prostitutek a 9,4% obecné populace. Ženy z běžné populace uváděly častěji, že takovou událost nikdy nezažily (88,9% populace a 76,1% sexworkers), (chí-kvadrát test 9,06, hladina významnosti 0,05).

Znásilnění (přinucení k sexuálnímu styku násilím v soukromém životě)

I v tomto případě nemají zkušenost se znásilněním významně častěji ženy z běžné populace (86,6% populace a 71,8% prostitutek). Více jednorázových znásilnění zažily prostitutky (17,8% sexworkers a 8,5% populace), (chí-kvadrát test 8,17, hladina významnosti 0,05). O znásilnění sexuální pracovníci vypovídaly i v pracovním životě. Znásilněno zákazníkem bylo 17,6% prostitutek.

Manželství, rozvod, děti

Více žen z běžné populace (32,5%) oproti vzorku sexuálních pracovníků (14,8%) uskutečnilo manželství (chí-kvadrát test 7,09, $p=0,01$). Ve výskytu rozvodů nebyl sledován rozdíl, stejně tak v počtu vlastních dětí. Vlastní děti má 25,1% populace a 28% prostitutek ve stejné věkové kategorii. To vypovídá o množství svobodných matek a matek – samoživitelek mezi prostitutkami.

Samovolný potrat, interrupce

Více prostitutek (18,8%) než žen z běžné populace (6,7%) zažilo samovolný potrat (chí-kvadrát test 8,05, $p=0,01$). Také interrupci podstoupilo více sexuálních pracovníků (25,6%), v populaci 11,8% žen (chí-kvadrát test 6,94, $p=0,01$). Z hlediska ochrany před nežádoucím otěhotněním v soukromém životě lze konstatovat, že respondenty málo používaly spolehlivé prostředky antikoncepce, kondom se stálým partnerem používalo jen minimum z nich (8%). Nejvíce sexuálních pracovníků používalo ve svém

soukromém životě metodu přerušované soulože (68%), dále hormonální antikoncepci (21%), metodu neplodných dnů (12%) a nitroděložní tělíčko (8%).

Názor na mimomanželské sexuální styky (viz tabulka)

Běžná populace považuje tyto styky častěji za nepřipustné, zatímco více sexuálních pracovníků skórovalo v odpovědi „považuji je za přirozené a normální“ (chí-kvadrát test 15,71, hladina významnosti 0,01). Tyto názory jsou pochopitelné, jestliže si uvědomíme, že mimomanželské sexuální styky jsou často zdrojem obživy prostitutek, neboť značná část jejich zákazníků jsou ženatí muži.

Názor na mimomanželské sexuální styky		chí-kv.test 15,71 **.			
(jsou nepřipustné; neodsuzuji je, ale sama bych je neprovozovala; normální projev sexuality)		nepříp.	neods.	normál.	celkem
Populace	abs.	48 +++	81 ...	39 --.	168
	%	28,6	48,2	23,2	100
Sexworker s	abs.	7 ---	40 ...	33 ++.	80
	%	8,8	50,0	41,3	100

Názor na homosexualitu (viz tabulka)

Více žen z běžné populace než prostitutek považuje homosexualitu za nemoc, výrazně více sexuálních pracovníků ji považuje za přirozený projev lidské sexuality (chí-kvadrát test 21,59, hladina významnosti 0,001). Názory respondentek jsou jistě ovlivněny i jejich vlastní sexuální zkušeností, ke které v 50% homosexuální kontakty patří – viz výše.

Názor na homosexualitu		chí-kv.test 21,59					
***		zlozvyk	nemoc	škodí	neškodí	přiroz	celkem
Populace	abs.	8 +..	54 ++.	15 ...	43 ...	51 ---	171
	%	4,7	31,6	8,8	25,1	29,8	100
Sexworker s	abs.	0 -..	12 --.	4 ...	22 ...	47 +++	85
	%	0	14,1	4,7	25,9	55,3	100

Závěr

Je zajímavé, že partnerskému sexuálnímu životu prostitutek a jejich sexualitě obecně, není v dostupné literatuře věnováno mnoho místa. Odborná literatura se zaměřuje na sexuální chování prostitutek v jejich zaměstnání a zdůrazňuje rizika, která jsou s jejich činností spojena. V tomto ohledu je předložená práce přínosná, neboť se věnuje oblastem, které byly dosud popisovány a zkoumány velmi sporadicky, nebo vůbec.

Na základě získaných výsledků lze charakterizovat chování komerčních sexuálních pracovníků a jeho rozdíly ve srovnání se ženami stejné věkové kategorie v reprezentativním vzorku populace takto:

- 1. První pohlavní styk realizují většinou podstatně dříve než běžná populace, a to v průměru 15,7 letech.**
- 2. Jsou promiskuitnější i v soukromém sexuálním životě mají celoživotně až třikrát více partnerů, častěji navazují náhodné sexuální známosti (na jednu noc).**
- 3. V soukromém sexuálním životě jsou aktivnější, nebojí se experimentovat, provozují pestřejší sexuální praktiky, během jednoho styku je častěji mění, častěji provozují orální sex a masturbaci muže.**
- 4. Téměř polovina prostitutek má homosexuální zkušenosti, většinou i ze soukromého života, což několikanásobně převyšuje průměr populace.**
- 5. Mají v anamnéze více pohlavně přenosných chorob a sexuálních poruch, interrupcí i samovolných potratů. Ve stejném věku mají méně často stálého partnera a méně manželství než ostatní ženy.**
- 6. Komerční sexuální pracovníci často uvádějí zkušenosti se sexuálním násilím v soukromém životě. Ve srovnání s běžnou populací byly prostitutky významně častěji sexuálně zneužívány do věku 15let. To platí také o přinucení k sexuálnímu styku (znásilnění) v soukromém životě.**
- 7. Postoje prostitutek k mimomanželským sexuálním kontaktům a k homosexualitě jsou tolerantnější než je tomu u běžné populace.**

Literatura:

1. Weiss, P., Zvěřina, J.: Sexuální chování v ČR – situace a trendy. Portál, Praha 2001, 160s.
2. Zikmundová, M.: Sexuální chování komerčních sexuálních pracovníků. Diplomová práce, FF UK Praha, 2003, 112s.
3. Zikmundová, M., Weiss, P.: Soukromý sexuální život prostitutek. Čes. a slov. Psychologie, 100, 2004, No. 2, pp.66-72.

Poděkování: PhDr. Haně Malinové, CSc. a Prof. PhDr. Petru Weissovi, PhD. za cenné rady a vedení při přípravě a zpracování výzkumu.